

NY ANALYSE:

TÆT PÅ HVER 10. AKADEMIKER LEVER PÅ KANTEN AF DET ETABLEREDE ARBEJDSMARKED

Løsarbejdere, projektansatte med flere arbejdsgivere og freelancere er ikke længere et særsyn på arbejdsmarkedet. Næsten hver 10. i en rundspørge blandt medlemmerne af Akademikernes A-kasse arbejder uden at være ansat i en traditionel stilling. Flere end halvdelen forventer at fortsætte på den måde mindst to år ud i fremtiden, og tæt på en tredjedel har et længere perspektiv.

Fri fugl, vikar, freelancer, løsarbejder – nyt barn kan få mange navne.

Fælles for dem alle er, at de arbejder på andre og løsere vilkår end flertallet af ingeniører, jurister eller læger, der arbejder i faste stillinger.

Akademikernes A-kasse har gennemført en undersøgelse blandt 3.370 af medlemmerne for at få mere viden om forholdene for dem på det akademiske arbejdsmarked. Ni procent oplyser, at deres tilknytning til arbejdsgiveren er anderledes end en klassisk ansættelse.

Med andre ord har tæt på hver 10. akademiker en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet end flertallet.

Stor andel ser skiftende job som en langsigtet løsning

En stor andel af dem ser livet som projektansat, freelancer eller måske med flere samtidige

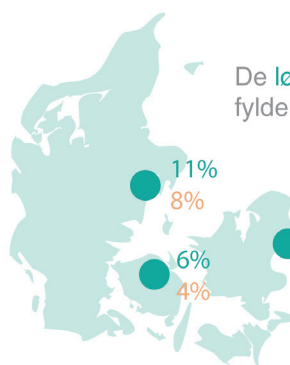
arbejdsgivere som mere end et forbigående fænomen. Over 50 procent forventer at fortsætte som løst ansat i to år eller mere. Og tæt på en tredjedel – 28 procent – forventer at fortsætte som freelancer eller på anden måde uden et fast job fem år eller længere ud i fremtiden.

Blandt dem som har faste job, overvejer en fjerdedel at skifte jobbet ud med et liv som freelancer eller en anden løsere tilknytning. Omfanget kommer bag på formand for Akademikerne, Lars Qvistgaard.

- Det er klart, at det friere arbejdsliv for nogen er en livsstil, men det er overraskende og interessant, at det er så mange. Det er måske også effekten af, at vi i mange år har talt om, at vi ikke kun skal uddanne til at blive lønmodtagere, siger han.

-Det er en forandring på arbejdsmarkedet, vi som samfund skal være opmærksomme på, og det er en opgave, fagbevægelsen bør være med til at løse, siger han.

Samtidig ser en stor del af de

De løse tilknytninger til arbejdsmarkedet fylder mere i København end i resten af landet

31% andel af løst tilknyttede
23% andel af fast ansatte

løst ansatte den arbejdsform som midlertidig. I underkanten af 50 procent har arbejdet på denne måde i mindre end et år, og en tilsvarende andel forventer, at de inden for et år vil bevæge sig videre.

Kvinder og københavnere fylder mest

Hvis man dykker lidt ned i undersøgelsen, der specifikt kigger på forholdene hos dem med de lange uddannelser, så viser det sig, at 31 procent af dem, der arbejder på løse vilkår, bor i København.

Til sammenligning bor lidt færre – 23 procent – af dem med faste ansættelser i hovedstaden. Dermed fylder de løse tilknytninger til arbejdsmarkedet mere i København end i resten af landet.

På samme måde er der overvægt af kvinder. 65 procent af de medlemmer, der arbejder uden for

en traditionel ansættelse, er kvinder.

Størst andel blandt arkitekter, psykologer og magistre

Fagligt set er arkitekter, psykologer og magistre de fag, hvor overvægten af atypiske ansættelser er størst målt i forhold til samme faggruppes andel af de faste ansættelser.

Ingeniører er den faggruppe, som fylder mest i statistikken over atypiske ansættelser – men det er samtidig en stor gruppe på det almindelige jobmarked, og forholds-mæssigt er der flere ingeniører i faste job end i løse stillinger.

Mindre trygt end fast job

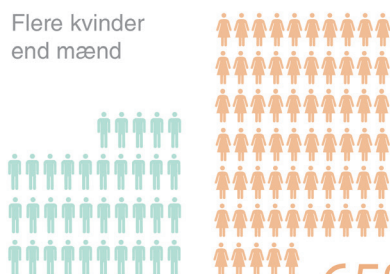
Når det kommer til hverdagen og muligheden for at hente børn, arbejde hjemme eller holde ferie på skæve tidspunkter, så er livet som løst ansat på niveau med de fastansatte, oplever medlemmerne.

Men når det kommer til økonomisk tryghed, overblik over ret-tigheder og vilkår samt sikkerhed i forbindelse med barsel, sygdom og pension, så føler akademikerne i de atypiske ansættelser sig dårligere stillet end dem i de faste stillinger.

78 procent af dem med en atypisk ansættelse er medlem af en fagforening – det tilsvarende tal for dem i faste job er 82 procent. Graden af organisering er dermed ikke markant forskellig i de to grupper.

Se mere fakta bagerst i dette nyhedsbrev.

Flere kvinder end mænd

65%

af dem, som arbejder i atypiske ansættelser er kvinder

Over 50%

forventer at fortsætte som løst ansat i to år eller mere

0-1 år

47%

+ 2 år

53%

Vil du vide mere om analysen?

Så kontakt analysechef Thore Dankert på e-mail tda@aka.dk eller telefon 3115 4242

ARBEJDSMARKEDSFORSKER:

VOKSENDE OPGAVER FOR FAGBEVÆGELSEN

Professor og arbejdsmarkedsforsker Henning Jørgensen fra Aalborg Universitet vurderer, at fremtiden vil byde på flere atypiske ansættelser end i dag. Han ser det som en opgave for fagbevægelsen at favne området.

Der er stor forskel på at være selvvalgt freelancer som eksempelvis psykolog eller arkitekt, semifrivillig ekstern lektor på et universitet og ufrivillig daglejer som tømrer. Og der er for lidt viden om området, der er så komplekst, at den seneste dagpengekommission opgav at finde en løsning for lige præcis den

blandt andet inden for kreative fag – som arbejder freelance. Det er fagbevægelsens opgave at sørge for, at dem, der gerne vil være med i fællesskabet, de kan komme det, siger han og peger på, at regler og systemer i dag ikke passer til den her del af arbejdsmarkedet.

- I dele af fagbevægelsen tror man bare, at det handler om mennesker, der har valgt fagbevægelsen fra. Men de er jo en del af fremtidens arbejdsmarked, og fagbevægelsen skal passe på ikke at skyde de her 10 procent fra sig. De har en opgave her, siger han.

I fremtiden vil der være flere – blandt andet inden for kreative fag – som arbejder freelance. Det er fagbevægelsens opgave at sørge for, at dem, der gerne vil være med i fællesskabet, de kan komme det.

*Henning Jørgensen
Arbejdsmarkedsforsker*

voksende gruppe af danskere, der arbejder i atypiske ansættelser.

Derfor bør der skabes mere viden om de, som arbejder på kanten af det etablerede arbejdsmarked. Og derfor er der en opgave for fagbevægelsen - en voksende opgave. Det vurderer professor og arbejdsmarkedsforsker Henning Jørgensen.

Der bliver flere løst ansatte i fremtiden

- I fremtiden vil der være flere –

- Ved sidste dagpengeforlig opgav man at finde rammer for dem uden for de typiske ansættelsesforhold. Så det er ikke nemt. Men området bør undersøges til bunds af kompetente forskere, og så er det i øvrigt et oplagt emne for trepartsforhandlinger, siger han.

En opgave for fagbevægelsen

Fagbevægelsen gør klogt i at tage gruppen mere alvorligt, end de gør i dag, vurderer han.

INGENIØR, FREELANCER OG ARBEJDERBARN:

-JEG VILLE ØNSKE FAGBEVÆGELSEN VAR BEDRE TIL AT FAVNE SÅDAN NOGEN SOM MIG

Lars Erdmann er uddannet ingeniør og arbejder efter eget valg freelance med produktudvikling i skiftende virksomheders udviklingsafdelinger. Efter mange år som medlem af fagforeningen røg medlemskabet for nogle år siden. Nu overvejer han at droppe a-kassen. Ikke af uvilje – tværtimod – men det er blevet sværere at se relevansen.

Hvis fagforeningen og a-kassen var et værksted specialiseret i at servicere og reparere biler, så er Lars Erdmann en motorcykel.

Regler, tænkning og tilbud passer ganske enkelt ikke rigtigt til den

Efter at have arbejdet som fast ingeniør i bl.a. Velux i en årrække skiftede Lars Erdmann for 13 år siden lønsedlen ud med fakturaen og startede op som freelancer. Og i stedet for at arbejde i én virksomhed, indgår han nu i skiftende

er bedst til, nemlig at opfinde og konstruere. Og så holder jeg mig skarp ved at arbejde for skiftende virksomheder. Det er derfor, jeg er freelancer, siger Lars Erdmann.

For Lars Erdmann er det ikke

“ *Jeg kommer fra en socialdemokratisk arbejderfamilie og har altid været i fagforening og a-kasse. Men som tiden er gået har de udspillet deres rolle for sådan nogen som mig.*

*Lars Erdmann
Ingeniør og freelancer*

måde, Lars Erdmann fra Aarhus har skruet sit arbejdsliv sammen på.

- Jeg kommer fra en socialdemokratisk arbejderfamilie og har altid været i fagforening og a-kasse. Men som tiden er gået, har de udspillet deres rolle for sådan nogen som mig, siger han om forholdet mellem fagbevægelsen og den gruppe på arbejdsmarkedet, der arbejder på andre måder end i faste ansættelser.

virksomheders udviklingsteams, når der er behov for lige præcis det, Lars Erdmann kan.

- Hvis jeg stadig havde været fastansat i en virksomhed, så havde jeg sikkert været medlem og haft ansvar for en masse økonomi og planlægning. Men det er ikke det, jeg er bedst til og har lyst til at arbejde med.

Som konsulent er opgaverne som regel skåret præcist til det, jeg

livet som selvstændig i sig selv, der trækker. For der er også en bagside.

- Hvis der ikke er noget at lave, så er der 'no mercy'. Så er der hverken en a-kasse eller en fagforening at gå til. Så er du kun dig selv. Selvom jeg har gode sociale relationer med dem, jeg arbejder sammen med i virksomhederne, så er det også en ensom og risikofyldt tilværelse. Det skal man kunne leve med. Jeg har haft masser at

lave gennem årene men har også prøvet perioder på 2-3 måneder, hvor der ikke var nok at lave. Det er stressende. Og andre gange er der for meget at lave. Kunsten er at få opgaverne til at passe, siger han.

Lars Erdmann er fuldt ud klar over – og accepterer – at når han har valgt at være freelancer, så er det

også op til ham selv at holde styr på pension, barsel, arbejdsforhold og økonomi i både op- og nedgangstider.

Men han ville alligevel ønske, at fagbevægelsen kunne skabe rammer omkring freelance-arbejdsmarkedet, som gjorde det mere relevant for ham at være medlem.

- Jeg meldte mig ud af fagforeningen for nogle år siden i irritation over, at jeg ikke kunne få hjælp til min arbejdssituation. Og dagpenge er heller ikke en mulighed. Det er fair nok. Men så er det bare svært at se, hvorfor jeg skal være med.

I dag overvejer Lars Erdmann, om han også skal melde sig ud af a-kassen.

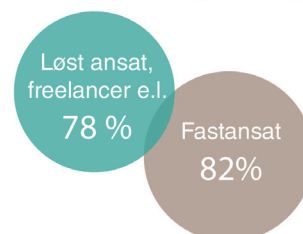
FAKTA

3.370 medlemmer af Akademikernes A-kasse har svaret på en række spørgsmål om deres arbejdsforhold. Ni procent af dem arbejder på andre måder end som traditionelt fastansatte. Gruppen er en sammensat størrelse, og her er nogle af deres kendetegn.

Hovedstadsområdet er overrepræsenteret

Kommune	Andel af alle løst tilknyttede	Andel af alle fast ansatte medlemmer
København	31 %	23 %
Aarhus	11 %	8 %
Odense	6 %	4 %
Frederiksberg	5 %	5 %
Rudersdal	3 %	2 %

Er du medlem af en fagforening?

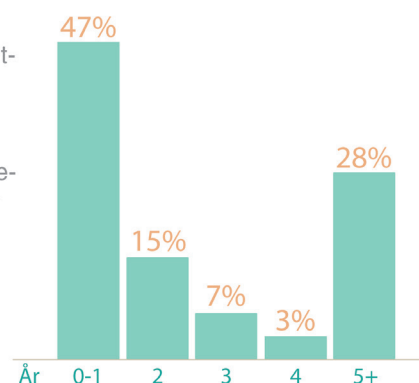

Størst overrepræsentation blandt arkitekter, psykologer og magistre

Uddannelse	Andel af alle løst tilknyttede	Andel af alle fast ansatte medlemmer
Cand. arch.	5,4 %	2,2 %
Cand. mag.	4,5 %	1,0 %
Cand. psych.	3,2 %	1,8 %
Cand. soc.	2,5 %	1,4 %
Jurist/økonom	2,5 %	1,6 %

Hvor længe forventer du at fortsætte med din nuværende ansættelsesform?

Svar fra dem, der arbejder freelance, eller på anden måde er løst tilknyttet til arbejdsmarkedet

Overvejer du på sigt at blive en del af denne gruppe?
Svar fra dem, der har fast job

Ja 24 %

Nej 76 %